

PLÁN HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE M I R K O V C E

Úvod

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na roky 2015-2020 je základný programový a výkonný dokument, spracovaný za účelom riešenia súčasných závažných ekonomických a sociálnych problémov za efektívneho využitia všetkých zložiek jeho miestneho potenciálu /ekonomického, prírodného i demografického/. Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je v súlade s Plánom hospodárskeho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja a Národným operačným plánom SR.

Je strednodobým strategickým dokumentom .

Obec je súčasťou Prešovského kraja, ktorý je prioritným regiónom na základe uznesenia vlády SR č.923/1999 a na základe trvale nepriaznivých ekonomických výsledkov. Sú to predovšetkým:

- nízka úroveň hrubého domáceho produktu, ktorý v prepočet na jedného obyvateľa zaostáva za priemerom v SR,
- miera nezamestnanosti,
- výrazná disproporcia v regióne,
- výrazné zaostávanie technickej infraštruktúry.

Poslaním Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce /ďalej len Plán rozvoja/ je navrhnuť systematickú a funkčnú trvalú rozvojovú stratégiu zameranú na realizáciu sociálneho a ekonomického rozvoja obce pri využití vnútorných finančných zdrojov a podporných predvstupových prostriedkov EÚ. Má logickú štruktúru, keď na základe vykonanej analýzy formuluje ciele a stratégiu ďalšieho rozvoja obce. Plán rozvoja obce pozostáva z nasledujúcich častí:

- sociálno-ekonomickej analýzy obce a identifikácie možností rozvoja formou súhrnnej analýzy,
- stratégiu rozvoja jej priorít a opatrení potrebných na ich naplnenie,
- finančného zabezpečenia,
- organizačného zabezpečenia realizácie Plánu rozvoja obce.

Súhrnnou analýzou i strategickou časťou sa prelínajú globálne i špecifické ciele, ktoré sú rozpracované do konkrétnych opatrení.

Prvá analytická časť dokumentu obsahuje popis obce s jej základnými geografickými údajmi a hlavnými socioekonomickými charakteristikami, ktoré charakterizujú dynamiku sociálneho a ekonomického rozvoja obce. Súčasťou je súhrnná analýza rozvojového potenciálu, ktorá v rámci globálnych a špecifických cieľov, ako aj silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození dáva súhrnný pohľad na reálnu situáciu obce a jej rozvojové možnosti.

Druhá hlavná časť dokumentu je orientovaná na formulovanie strategického rozvoja. Globálne ciele sú rozpracované do špecifických cieľov, ktoré majú stabilizačný alebo rozvojový charakter. Stabilizačné ciele a súvisiace opatrenia sú zamerané na riešenie súčasného nepriaznivého až kritického stavu v jednotlivých oblastiach tak, aby nedošlo k ďalšiemu prehĺbovaniu jestvujúcich problémov s termínom realizácie v rokoch 2015 až 2020. Opatrenia viažuce sa na rozvojové ciele sú zamerané na aktivizáciu vnútorných potenciálov v obci a na podporu ich dlhodobého rozvoja až do roku 2030.

Finančné zabezpečenie hovorí o zdrojoch financovania, ktoré sú vnútorné /štátne a súkromné/ a zdroje EÚ.

Z analýzy sociálno-ekonomickej situácie obce vyplynuli nasledovné rozhodujúce silné stránky:

- výhodná geografická poloha obce v rámci regiónu Prešov a Prešovského kraja, dobré prírodné podmienky,
- v prevažnej časti obce pre pestovanie klasických plodín a drevín, rozvoj poľnohospodárskej a lesníckej výroby,
- priaznivá demografická štruktúra obyvateľstva, vyjadrená v podiele v predproduktívnej a produktívnej zložke, i vo výške prirodzeného prírastku obyvateľstva,
- kvalifikovaná pracovná sila vyhovujúca súčasnej úrovni hospodárstva v obci,
- zdroje drevnej hmoty,

- voľné plochy pre rozvoj priemyslu a zavádzanie nových výrobných odborov, zóny oddychu, športový areál,
- kladný prístup predstaviteľov samosprávy, štátnej správy, tretieho sektora k rozvojovým aktivitám v obci.

Určujúcimi slabými stránkami obce sú:

- nedostatočná mikroekonomická adaptácia obce na podmienky trhového hospodárstva,
- nedostatok voľných finančných zdrojov pre rozvoj výroby a jej modernizáciu,
- nedostatok kvalifikovaných pracovných síl,
- nedostatočne rozvinuté služby a malé stredné podnikanie.

V dôsledku závažných slabých stránok a nedostatočného akceleračného vplyvu silných stránok na sociálno-ekonomický rozvoj, obec nie je schopná vlastnými silami riešiť výrazné problémy a pre realizáciu hlavného cieľa i rozvojovej stratégie je potrebná pomoc štátu i EÚ.

Vychádzajúc zo záverov analýzy sociálno-ekonomickej situácie dlhodobým cieľom rozvoja obce je harmonický vyvážený a trvalo udržateľný rozvoj územia, využitím hospodárskeho, demografického a prírodného potenciálu obce. Hlavným cieľom je zastaviť pokles hospodárskej a sociálnej úrovne obce do roku 2020 a postupne zabezpečiť jej rast s cieľom dosiahnuť úroveň ostatných vyspelejších obcí Slovenska.

Plnením hlavného cieľa sa dosiahne rozvoj ekonomického potenciálu a ľudských zdrojov, ktoré sú podmienkou pre zastavenie a postupné znižovanie vysokej miery nezamestnanosti v obci a odstránenie existujúcich disparít.

Realizáciou opatrení, ktoré sú rozpracované v strategickej časti materiálu, konkrétnych projektov, ako aj súvisiacich kľúčových aktivít sa zabezpečí najmä :

A: v oblasti ekonomického rastu

- zvýšenie ekonomickej výkonnosti obce,
- rozvoj malého stredného podnikania,
- zvýšenie konkurencie schopnosti,
- zvyšovanie produktívneho potenciálu.

B: v oblasti zamestnanosti

- zvýšenie zamestnanosti medziročne o 2 % vytváraním efektívnych pracovných miest v súlade s požiadavkami trhu práce, čím sa dosiahne zníženie nezamestnanosti v obci.

C: v oblasti zlepšenia vybavenosti obce a životného prostredia

- vybudovanie chýbajúcej infraštruktúry na úroveň porovnateľnú s priemerom v SR, výstavba dopravnej infraštruktúry,
- rozvoj sociálnej infraštruktúry a tretieho sektora v súlade s trendami EÚ,
- rozvoj podnikateľského prostredia a súvisiacej infraštruktúry,
- rozvoj cestovného ruchu.

D: v oblasti rastu životnej úrovne

- zlepšenie dôchodkovej situácie občanov v obci,
- zlepšenie kvality života obyvateľov obce,
- rozvoj ľudských zdrojov.

Plán rozvoja obce bol spracovaný na základe poznatkov regionálnych odborníkov a miestnych autorít, ktorí najlepšie poznajú problémy, potreby a rozvojové potenciály obce. Spôsob spracovania umožnil všetkým zainteresovaným partnerom vysokú mieru spoluúčasti na programovej stratégii sociálno-ekonomického rozvoja obce.

Tento plán bude prínosom pre rozvoj odborných kapacít v záujme efektívneho absorbovania domácich prostriedkov ako aj prostriedkov poskytnutých v rámci predvstupových a štrukturálnych fondov EÚ. Na Plán rozvoja obce budú nadväzovať konkrétne projekty, ktorých realizáciou sa dosiahne naplnenie vytýčených cieľov. Výber projektov podľa štatútu bude zabezpečovať regionálny riadiaci a monitorovací výbor v súlade s kritériami a strategickými cieľmi regiónu Východ.

1. SOCIÁLNO-EKONOMICKÁ ANALÝZA A IDENTIFIKÁCIA MOŽNOSTI JEJ ROZVOJA

1.1. Popis obce a základné geografické údaje:

Obec Mirkovce leží v Košickej kotline, pri západnou úpätí Slanských vrchov, v doline potoka Balka. Obec vznikla zlúčením obcí Nižné Mirkovce a Vyšné Mirkovce v roku 1944.

Nižné Mirkovce sa po prvý raz spomínajú v roku 1320. V stredoveku patrili k Myžľanskému prepošstvu, neskôr zemepánom Segneyovcom od 18.storočia Pillérovcom. Mladšie Vyšné Mirkovce boli založené vedľa Nižných v roku 1764. Počas prvého sčítania ľudu v roku 1787 mala obec 44 domov a 331 obyvateľov. V roku 1827 56 domov a 435 obyvateľov. V roku 1910 žilo v Nižných 202 a vo Vyšných 305 ľudí. Obyvatelia sa v minulosti zaoberali tradičným poľnohospodárstvom a lesnými prácami. Do roku 1918 obec administratívne patrila do Šarišskej stolice.

K obci Mirkovce patrí miestna časť Niereše.

1.2. Obyvateľstvo - miera ekonomickej aktivity

V rámci Prešovského kraja sa územie radí k oblastiam kde má počet obyvateľov dlhodobu rastúci charakter.

V obci je rozvoj bytového fondu, malého a stredného podnikania, aktivity v oblasti cestovného ruchu nie sú doposiaľ prínosom rozvoja. Rozhodujúcim faktorom ekonomickej prosperity územia s ohľadom na prírodné atraktivity bude rozvoj malého stredného podnikania, rozvoj poľnohospodárstva, služieb. Tieto aktivity sú podmienené dobudovaním technickej infraštruktúry a masívnej podpore vidieckej rekreácie a turizmu.

V súčasnej dobe žije v obci ..... 1258 obyvateľov

Z toho .....862 rómov

Počet detí od 0 - do 14 rokov 441

Počet žien.....	639
Počet obyvateľov odchádzajúcich za prácou	180
Počet pracujúcich vo verejnom sektore.....	19
Počet pracujúcich v súkromnom sektore.....	95

Pri prognóze ďalšieho vývoja obyvateľstva vzhľadom na polohový faktor obce v urbanizačnej zóne Prešova , na výhodnejšie podmienky na výstavbu rodinných domov v obci sa predpokladá dlhodobý rast počtu obyvateľstva.

1.3. Dôchodková situácia obyvateľstva

Mesačný priemer peňažných príjmov na obyvateľa v poproduktívnom veku sa znižuje oproti predchádzajúcim rokom.

1.4. Evidovaní nezamestnaní

Z vývoja počtu evidovaných nezamestnaných vyplýva, že v celej obci je vysoký počet nezamestnaných. Nezamestnanosť je spôsobená poklesom dopytu pracovných síl v dôsledku nepriaznivej ekonomickej situácie hospodárskej základne a znižovania počtu voľných pracovných miest. Medziročne sa počet evidovaných nezamestnaných zvyšuje. Väčšina nezamestnaných je z rómskeho obyvateľstva, ktoré nemá kvalifikačné vzdelanie.

1.5. Vzdelanostná štruktúra obyvateľov

Vzdelanostnú úroveň a schopnosť uplatnenia na trhu práce je možné ovplyvniť cieľenými rekvalifikačnými programami.

1.6. Zdravotné a sociálne služby

Zdravotnícka starostlivosť pre občanov je poskytovaná formou primárnej, sekundárnej a následnej zdravotníckej starostlivosti v štátnych a neštátnych zdravotníckych zariadeniach v obci Žehňa , Šarišské Bohdanovce a Prešov - Solivar.

Stav v zdravotníctve sa stále zhoršuje. Vybavenosť zdravotníckych zariadení je slabá, temer sa nedopĺňa. Zásobovanie liekmi a ceny liekov často presahujú možnosti kúpy liekov aj nevyhnutných .

Sociálne služby obec neposkytuje ale v budúcnosti je záujem rozšíriť tieto služby.

1.7. Stavebníctvo a bytová výstavba

Stavebné firmy v regióne majú možnosť čerpať stavebných robotníkov pre výstavbu ciest, výrobných objektov i bytov. Vzhľadom k nárastu investičnej výstavby časť stavebných kapacít je využitá, o čom svedčí aj nárast objemu stavebnej výroby. Transformácia národného

hospodárstva na trhovú ekonomiku sa prejavila aj vo financovaní rozvoja bývania a výstavbe rodinných domov v obci.

V obci je vybudovaný Kostol, Obecný úrad, Cintorín , Dom smútku, Kultúrny dom a ZŠ 1-4 ročník.

Dnešné osídlenie nestačí kryť potreby bývania a už vôbec nie bývania s požiadavkami dnešného európskeho človeka. Je nutná kompletná vybavenosť technickou infraštruktúrou a vybavenosťou vôbec.

Súčasný stav obce reprezentuje bytový fond 114 trvalo obývaných domov a v časti obce Niereše 40 trvalo obývaných domov.

Plánovanie novej IBV v lokalite VALAKAZY.

V priestoroch bývalého PD plánovať výstavbu mini priemyselných parkov.

1.8. Vývoj počtu a štruktúra podnikateľských subjektov

Na území obce sú podnikateľské subjekty zapísané v obchodnom registri z hľadiska zoskupenia právnych foriem najväčšie zastúpenie majú živnostníci v oblasti služieb:

- predajňa rozličného tovaru

Ján Feňák

- **Ľudmila Cmarová**

rozličný tovar

- **Pekáreň Mirkovce**

- **Firma Despan** – servis a oprava vozíkov a multikárov.

Pracovné príležitosti v obci sú prevažne v poľnohospodárskej výrobe a spracovaní poľnohospodárskych produktov, v miestnych zariadeniach obchodu a služieb ako aj v malých živnostenských prevádzkach. Trend zvýšenie stavu pracovných príležitostí rozvojom živnostenského a stredného podnikania na úseku malovýroby a služieb sa v riešení zohľadňuje rezervovaním dostatočných rozvojových plôch.

1.9. Analýza poľnohospodárstva a rozvoj vidieka

Poľnohospodársku pôdu v katastrálnom území obce obhospodarujú: súkromne hospodáriaci roľníci.

V obci sa nachádza rozsiahly poľnohospodársky dvor. Väčšia časť areálu sa prenajíma pre poľnohospodársku výrobu, menšia časť areálu na nepoľnohospodársku výrobu a skladovanie. Návrh člení areál poľnohospodárskeho dvora na plochy pre poľnohospodársku a nepoľnohospodársku výrobu.

V rastlinnej výrobe možno predpokladať zameranie výroby na pestovanie obilnín, krmovín a silážnej kukurice.

V živočíšnej výrobe je predpoklad rozvoja živočíšnej výroby , zameranej na chov hovädzieho dobytká a prípadne ošípaných.

1.9.1. Lesné hospodárstvo

Dôležitým ekonomickým faktorom je lesný pôdny fond o výmere 60 ha. Uvedené lesné porasty sú prevažne hospodárskeho charakteru. Lesy obhospodarujú Urbariáty Nižné a Vyšné Mirkovce. Spôsob obhospodárenia musí rešpektovať ochrannú a rekreačnú funkciu lesov vzhľadom na polohu v rekreačnom zázemí Prešova tým, že sa zavedú jemnejšie spôsoby obhospodarovania lesných porastov.

1.9.2. Rozvoj vidieka

Obec Mirkovce a ich miestna časť Niereše ležia v Košickej kotline pri západnom úpätí Slánskych vrchov v doline potoka Bálka.

V obci prevláda vidiecke osídlenie. Vidiecke prostredie patrí medzi územie, ktoré si vyžaduje osobitnú ochranu a starostlivosť, preto že doterajší vývoj životných podmienok viedol k degradácii tejto časti sídelnej štruktúry. Obec a obyvateľstvo, ktoré žije na tomto území predstavuje podstatný potenciál duchovného a hmotného bohatstva spoločnosti, ktorý má zmysel práve v tomto prostredí. Obec je prevažne monoštruktúrne orientovaná. Tradičné remeslá sú na ústupe, služby sú dostatočne rozvinuté. Rozvoju obce je potrebné venovať pozornosť vzhľadom k jej polohe a osídleniu. Obec má dobré, nie plne využité možnosti pre rozvoj. Jej veľkou šancou je rozvoj malého a stredného podnikania, vidieckej turistiky, agroturistiky, založenej na miestnych špecifikách, kultúrnom a prírodnom dedičstve. Ich realizáciou sa podmieni možnosť využitia miestnej pracovnej sily.

Zvýšenú starostlivosť je potrebné venovať ochrane životného prostredia, pre zachovanie prírodných krás obce a príťažlivosť pre turistov. Pozornosť je potrebné venovať zabráneniu vzniku čiernych skládok, vytváraním organizovaných skládok, ako aj rozvoju agroturistiky z hľadiska krajinotvornej funkcie obce / živočíšna a rastlinná výroba/.

Odporúčané návrhy:

Vzhľad obce je jedným z najvýznamnejších faktorov, ktorý ovplyvňuje dojem turistu a zanecháva príjemný alebo negatívny zážitok. Skrášľovať a udržiavať čistotu verejných priestranstiev.

1.10. Analýza stavu životného prostredia

1.10.1. Vodovodná a kanalizačná sieť

V obci je vybudovaný obecný vodovod. Z koncepčného hľadiska je možné zásobovať obec aj s vlastného zdroja / náhradný zdroj/. Zrealizovaná vodovodná sieť je v dobrom technickom stave, akumulácia vody vo vodojemoch je dostačujúca s možnosťou vykrývania aj s väčších požiadaviek na potrebu vody.

Obec má dobudovaný kanalizačný systém.

Odpadové vody sú likvidované individuálne vypúšťaním do malých domových čističiek. Je potrebné kanalizačný systém udržiavať.

Obcou preteká potok Bálky. V súčasnosti neohrozuje obec.

Najväčšie prietoky cez územie obce sú zaznamenávané na jar. Z dôvodu ochrany obce pred storočnými vodami je nutná úprava toku rozšírením a prehĺbením jeho koryta najmä v úseku prietoku pod mostom. Premostenie potoka Bálky pri RD súpisné číslo 64. Pre manipuláciu tokov odporúčame ponechať voľný nezarastený obojstranný pás v šírke 6 m pozdĺž neupravených a 3 m pozdĺž upravených častí toku.

Z hľadiska ochrany prírody je potrebné venovať zvýšenú pozornosť, ktorá so sprievodnou drevinou a bylinnou vegetáciou tvorí významný koridor regionálneho významu viazaný na hodnotnú a druhovú vzácnu živočíšnu i rastlinnú zložku. Prípadné plánované zásahy do biokoridoru hlavne pri úprave potoka je potrebné vopred konzultovať s PBaH.

Verejnú zeleň tvorí:

- zeleň cintorína

- plochy okolo kostola

Základnej školy a Obecného úradu.

Navrhuje sa rozvoj verejnej zelene.

1.10.2. Odpadové hospodárstvo

Obec zabezpečuje vývoz tuhého komunálneho odpadu firmou Fúra, s.r.o.-Rozhanovce.

Obec separuje zber odpadu a má vytvorený zberný dvor. Pre výhľadové obdobie sa predpokladá:

- obmedzenie vzniku odpadov o cca 30%,
- využívanie častí odpadov ako druhotné suroviny.

1.11. Vybavenosť obce dopravnými a technickými vybaveniami

1.11.1. Cestná infraštruktúra

Obcou Mirkovce prechádza štátna cesta, ktorá plní funkciu tranzitnej dopravy. Súčasne plní aj funkciu vnútro obecnej dopravy a vytvára hlavnú komunikačnú os obce, na ktorú nadväzujú ostatné komunikácie.

Návrh cestnej komunikačnej siete:

Štátna cesta svojimi parametrami bude dopravnému zaťaženiu vyhovovať.

Obec Mirkovce je napojená na sieť SAD pravidelnými spojmi Prešov.

Pešie komunikácie:

Pre zlepšenie bezpečnosti pešej premávky sa navrhuje zriadenie chodníkov po obidvoch stranách štátnej komunikácie. Rekonštrukcia miestnej komunikácie v celej obci.

1.11.2. Energetika

Dodávka elektrickej energie pre riešenú obec je zabezpečovaná vzdušnými 22 kV prípojkami z rozvodne Lemešany.

Verejné osvetlenie tvoria výbojkové svietidla upevnené na výložníkoch a stĺpoch sekundárneho vedenia. Návrh riešenia

Odber elektrickej energie sa bude skladať s potrieb pre rodinné domy, občiansku vybavenosť a podnikateľské aktivity. Pre zabezpečenie požadovanej potreby elektrickej energie v zmysle uvažovaného rozvoja sídla navrhujeme:

- vybudovať nové trafostanice osadiť transformátormi o výkone min 250 kVA,
- vybudovať vonkajšiu sekundárnu sieť vzdušným vedením,
- zrekonštruovať existujúce sekundárnu sieť,
- osadiť vonkajším osvetlením komunikácie v lokalitách navrhovanej výstavby výbojkovými svietidlami.

Zásobovanie plynom

Obec je plynofikovaná. Uvedený stav bude vyhovujúci i pre návrhové obdobie, z ktorého sa bude odvíjať i plynifikácia pre novo navrhované objekty RD, občianskej vybavenosti a podnikateľské subjekty v obci.

Miestne plynovody sú navrhované tak, aby boli schopné zabezpečiť dodávku plynu aj pri zvýšenom náraste spotreby než je uvažovaný.

1.11.3. Telekomunikačná a informačná infraštruktúra

Telefónny rozvod v sídle je prevedený nadzemným vedením. Súbežne s telekomunikačnými rozvodmi pre novonavrhovanú výstavbu navrhujeme uložiť aj rozvody pre televízny káblový rozvod.

Miestny rozhlas v obci je prevedený vzdušne na konzolách. Stožiare sú oceľové do výšky 7,5 m nad zemou. Reprodukory 6 a 12 W sú rozmiestnené tak, aby nevznikali zázneje. Z hľadiska funkčnosti bude systém vyhovovať aj v ďalšom období. V miestach novo navrhovanej zástavby v prípade potreby osadiť ďalšie reproduktory.

2. Strategická vízia

2.1. Technická infraštruktúra

Rozvoj dopravy

Opatrenia:

- modernizácia a skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry
- dbať na ochranné a manipulačné pásma ciest
- výhľadové pamätať na vybavenie ciest propagačným materiálom pre turizmus
- sledovať a vytipovať prednostné požiadavky na údržbu ciest
- dobudovanie chodníkov v obci po zrealizovaní infraštruktúry, opravy a spevnenie obecných stok
- výstavba miestnych komunikácií k navrhovaným stavbám
- zabezpečenie trvalo udržateľnej mobility a zlepšenie životného prostredia v obci
- zvýšenie bezpečnosti dopravy

Predpokladané prínosy:

- vytvorenie pracovných príležitostí pri budovaní infraštruktúry
- zníženie dopravnej nehodovosti a jej dôsledkov
- zníženie miery zdravotných rizík obyvateľov a ich dôsledkov
- zvýšenie podielu v sektore dopravy a prepravy
- zvýšenie mobility obyvateľstva a turistov

2.2. Rozvoj vodohospodárskej infraštruktúry

Opatrenia:

- zlepšenie vybavenosti technickou infraštruktúrou na úrovni štandardu EÚ a tým zvýšenie atraktivity územia i pre podnikateľskú sféru a návštevníkov,
- zlepšenie kvality podzemných i povrchových vôd a zníženie potenciálneho ohrozenia vôd,

- zníženie rizika povodní a ich možných následkov.

Predpokladané prínosy: _____

- vytvorenie podmienok pre ekonomickú stabilizáciu rozvoja obce,
- zvýšenie atraktivity obce pre podnikanie,
- znižovanie znečistenia podzemných a povrchových vôd,
- vytvorenie pracovných príležitostí pri budovaní infraštruktúry,
- zníženie potencionálnych následkov povodní. _____

2.3. Zásobovanie obce energiou a úspora energie

Opatrenia: _____

- znižovanie spotreby energie a zvyšovanie účinností energie,
- posilnenie vedenia a vybudovanie nových TS podľa potreby,
- znižovanie strát a zvyšovanie spoľahlivostí sietí,
- informovať obyvateľov o úsporách energie, _____

Predpokladané prínosy: _____

- zlepšenie vybavenosti obce, efektívne využitie investícií pre rozvoj obce,
- zvýšenie atraktivity obce pre podnikanie. _____

2.4. Rozvoj telekomunikačnej infraštruktúry

Opatrenia: _____

- zabezpečenie komunikačných potrieb obce / dobudovanie k novo navrhovaným stavbám a estetické rozloženie v obci/,
- kvalitná ponuka telekomunikačných, hlasových a dátových služieb pre spojenie vnútroštátne i zahraničné,
- zabezpečenie dostupnosti internetu na verejných staniciach s kvalitným pripojením, zavedenie moderných informačných technológií. _____

Predpokladané prínosy: _____

- zvýšenie atraktivity obce pre podnikanie, investorov, vyššia účinnosť propagácie a reklamy,
- rozvoj obchodovania, vytvorenie nových pracovných príležitostí
- zapojenie podnikateľského, neziskového sektoru a občanov do riešenia obce
- zlepšenie vybavenosti obce
- zapojenie podnikateľského, neziskového sektoru a občanov do riešenia obce
- zlepšenie vybavenosti obce

3. CESTOVNÝ RUCH, KULTÚRA , ŠPORT A VONKAJŠIE VZŤAHY

Strategické ciele:

Vybudovať a rozvinúť odvetvie cestovného ruchu v štruktúre regionálneho hospodárstva so zameraním na zvyšovanie konkurencie schopností, sociálno- ekonomických príležitostí, rastu životnej úrovne a dosiahnutie kompatibility systému cestovného ruchu s krajinami EÚ. Vytvoriť podmienky pre rast kvalifikácie ľudských zdrojov v cestovnom ruchu s dôrazom na kvalitu služieb a budovanie imidžu obce. Vybudovať a rozvíjať infraštruktúru cestovného ruchu s potrebami obce v súlade s regiónom so zameraním na kvalitatívny a kvantitatívny rozvoj zariadení cestovného ruchu a ich základných a doplnkových služieb.

V obci navrhujeme výstavbu nového futbalového ihriska, bežeckou dráhou, tribúnou so šatňami, hygienickým zariadením a rýchlym občerstvením. Údržba multifunkčných ihrísk v areáli ZŠ Mirkovce.

V areáli kostola vhodne situovať altánky a lavičky , ktoré by slúžili ako oddychová zóna. Ako ďalšie možnosti pre rozvoj rekreačným aktivít sa navrhujú:

- pešie a cyklotrasy vo vrchovinovatej časti katastrálneho územia a pozdĺž potoka Balky,

Vybudovanie bežeckých a cykloturistických trás a v zimnom období bežecké trate a ich napojenie v rámci mikroregiónu Dolná Torysa, Čierna Hora a Sigord spoločne na území Ekotorysy.

V katastri obce usadenie informačných tabúl s vyznačením trás, zón oddychu, športového areálu, kultúrno-informačného centra, reštauračných zariadení, kultúrnych pamiatok a mapou regiónu. Udržiavanie a rozvoj kultúrnych akcií v obci pre občanov, ale aj turistov.

Pre kultúrnu činnosť je v budove OcÚ k dispozícii kultúrno-spoločenská sála a miestna knižnica. Je potrebné do budúcnosti zrealizovať výstavbu kultúrneho domu v časti Niereše, ktorá by slúžila miestnym obyvateľom na spoločenské podujatia a akcie. Navrhujeme zavedenie knižničného programu Libris.

V obci je dobrovoľný hasičský zbor.

V katastrálnom území sa nachádzajú tri kostoly. Dva v obci Mirkovce a jeden v časti Niereše.

V strede obce Mirkovce je kostol Krista Kráľa, ktorý bol skolaudovaný v roku 1999.

Farnosť je v obci Brestov.

V obci je schválený územný plán obce.

Regulatívy

Pri riešení jednotlivých aktivít v obci je potrebné rešpektovať tieto regulatívy:

1) Všetky druhy ochranných pásiem (od VN el. vedenia, transformačných staníc, PHO vodných zdrojov, zdrojov minerálnych vôd, rozvodov plynu, regulačných staníc plynu, ČOV, lesa, dopravných zariadení) v zmysle platných zákonov, vyhlášok a noriem SR.

2) V oblasti funkčného členenia a priestorového usporiadania:

– dodržať funkčnú hierarchiu

– využiť kvalitné prírodné prostredie a exist. stavebný fond pre rozvoj vidieckého turizmu, chalupárstva

(agroturistika a hipoturistika)

3) V oblasti ochrany prírody:

- dodržať ekostabilizačné opatrenia,
- nové rekreačné zariadenia navrhovať predovšetkým v zastavaných častiach územia a na odsúhlasených plochách,
- prednostne dobudovať technickú infraštruktúru, predovšetkým kanalizačný systém s ekologicky nezávadným čistením odpadových vôd,
- vykurovanie objektov riešiť nezávadným spôsobom,
- chrániť brehovú porasty,
- pri výstavbe nepripustiť nadmerné zásahy do terénu a maximálne chrániť vzrastú i nízku zeleň,

Niektoré zámery a činnosti v riešenom území (výstavba športových, rekreačných a turistických ubytovacích zariadení vrátane kempingov a iných objektov, lyžiarske trate, bežecké trate, tématické parky, rybníky a iné) podliehajú posúdeniu ich vplyvu na životné prostredie (v zmysle zákona č. 391/2000 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon NR SR č. 127/1994 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie).

Príslušný povoľovací orgán : Ministerstvo hospodárstva SR, Ministerstvo poľnohospodárstva SR (zariadenia vodného hospodárstva).

4) Regulačné prvky priestorového a architektonického riešenia:

Architektonické riešenie objektov:

- dodržať mierku
- penzióny, objekty občianskej a rekreačnej vybavenosti,
- maximálne dve nadzemné podlažia a využiteľné podkrovie,
- strechy sedlové, valbové, manzardové so sklonom 30° až 45°, s dôrazom na použitý materiál a farebnosť striech,
- materiálovo prispôbiť navrhované objekty prírodnému prostrediu (prírodné materiály),
- chatky a rekreačné domčeky: maximálne jedno nadzemné podlažie s obytným podkrovím,
- v navrhovaných areáloch územie doplniť vysokou zeleňou, sadovými úpravami, drobnou architektúrou, oploťami, ich architektonický výraz a použitý materiál nutne zosúladiť s hlavným objektom,
- pri výbere rastlinného materiálu je nutné zohľadniť požiadavky pôdne, klimatické, expozičné a zásadne použiť druhy typické pre túto oblasť,
- na oploťovanie používať predovšetkým živé ploty.

3.1. Vybudovanie systému verejnoprávných partnerstiev v oblasti cestovného ruchu na miestnej, regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni

Opatrenia: _____

- vybudovanie inštitucionálnej siete na podporu rozvoja domáceho a zahraničného cestovného ruchu,
- vytvorenie inštitucionálneho rámca pre vzájomnú kooperáciu všetkých relevantných partnerov v oblasti cestovného ruchu /štátna správa, samospráva, okolité obce, tretí sektor, podnikateľská sféra a profesné združenia/,
- podpora rozvoja cezhraničnej a medzinárodnej spolupráce. _____

- Predpokladané prínosy: _____
- vybudovaná sieť inštitúcií zameranej na podporu a propagáciu cestovného ruchu v obci,
  - rozvinutá a účinná cezhraničná spolupráca, úspešné získavanie finančných prostriedkov v oblasti rozvoja miestneho cestovného ruchu. _____

3.2. Osveta, výchova a vzdelávanie v súlade s potrebami a trendmi rozvoja cestovného ruchu

- Opatrenia: _____
- zvyšovanie povedomia, výchovy a vzdelanostnej úrovne obyvateľstva k cestovnému ruchu a jeho príležitostiam,
  - vytvorenie kvalifikovanosti v oblasti cestovného ruchu. _____

- Predpokladané prínosy: _____
- vytvorenie nových školiacich inštitúcií v oblasti cestovného ruchu,
  - participácia obyvateľstva na skvalitňovanie cestovného ruchu, zvyšovanie životnej úrovne a zlepšovanie hospodársko-ekonomickej bilancie obce,
  - odborne pripravený manažment - poskytovanie služieb v oblasti cestovného ruchu.

3.3. Rozvíjať vidiecky turizmus v kombinácii s agroturizmom vo väzbe na kultúrno-historický potenciál, tradície a zvyklosti

- Opatrenia: _____
- zvyšovanie príťažlivosti vidieka ,
  - podpora tvorby nových komplexných produktov cestovného ruchu /poľovníctvo, agroturistika a iné/,
  - vytváranie imidžu konkrétnych lokalít a atraktivít,
  - vybudovanie turistických , cykloturistických, sánkarských a bežeckých trás,
  - využívanie grantových programov na rozvoj vidieckych oblastí,
  - vybudovanie penziónov, zóny oddychu a stredísk pre letné a zimné športy.

- Predpokladané výnosy: _____
- existencia špecifických produktov CR zameraných na agroturistiku , poľovníctvo, propagáciu historických, folklórnych a náboženských podujatí, zachovanie tradičných remesiel,
  - zvýšený prísun turistov,
  - príliv finančných prostriedkov do obce, jej zveľaďovanie a budovanie atraktívneho povedomie pre trvalo udržateľný rozvoj cestovného ruchu v obci,
  - tvorba pracovných príležitostí,
  - využívanie grantových programov zameraný na rozvoj vidieckej oblasti agroturistiky. _____

3.4. Zlepšenie podmienok pre rozvoj MSP v oblasti služieb cestovného ruchu

Opatrenia: _____

- zabezpečenie jednotného prístupu k informáciám o možnostiach podpory MSP v cestovnom ruchu vrátane podporných programoch, predvstupových a štrukturálnych fondov,
- skvalitnenie propagácie obce v záujme získavania investorov a prílevu turistov,
- zvýšenie informovanosti o podporných programoch MSP. _____

Predpokladané prínosy: _____

- ľahšia orientácia pre podnikateľov v oblasti podpory CR,
- príprava projektov a príliv finančných prostriedkov z grantových schém a podporných programov. _____

3.5. Zachovať kultúrno-historické dedičstvo

Opatrenia: _____

- ochrana a obnova pamiatkového fondu,
- podpora živej kultúry /folklór, ľudové remeslá, ochotnícke divadlo, literatúra, výtvarné umenie a iná kultúrno-záujmová činnosť,
- podpora CR v oblasti kultúry,
- iniciovanie vzniku informačného systému kultúry

Prínosy: _____

- zlepšenie technického stavu objektov zapísaných v zozname kultúrnych pamiatok,
- udržanie a rozvoj tradícií - folklór, ľudová tvorivosť a iné,
- zvýšenie úrovne poznania a budovania vzťahu k svojej obci,
- zlepšenie kvality života obyvateľstva, rozvoj kultúry v obci, zvýšenie atraktivity obce z pohľadu CR,
- zvýšenie informovanosti obyvateľov o kultúrnych podujatiach,
- systematická propagácia k vylepšeniu imidžu obce. _____

3.6. Skvalitniť informačný a orientačný systém

Opatrenia: _____

- zvýšiť dostupnosť informácií o zaujímavostiach a atraktivitách služieb v obci,
- vybudovanie siete infraštruktúry turistických, cykloturistických, sánkarských a bežeckých trás. _____

Prínosy:

---

existencia informačného systému zabezpečujúci veľmi rýchle, lacné a aktuálne služby pre turistov a návštevníkov obce zo všetkých oblastí súvisiaci s ich momentálnym pobytom, pohybom a potrebami.

3.7. Rozvoj cezhraničnej spolupráce

Opatrenia:

- rozvoj komunikačných spojov, modernizácia a výstavba základne pre CR za jej súčasného prispôsobovania sa k štandardom EÚ,
  - rozvoj alternatívnej turistiky.
-

Predpokladané prínosy:

- zvýšenie konkurencie schopnosti trhu,
  - ekonomické prínosy - priame zdroje, nepriame zdroje,
  - zlepšenie imidžu.
-

4. PODPORA A ROZVOJ PODNIKANIA

Strategické ciele:

Vytvorenie pozitívneho podnikateľského prostredia zosúladeného s prirodzenými danosťami a možnosťami obce a vývojovými trendmi. Znamená to zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja prostredníctvom ekonomického rozvoja v oblasti služieb, poľnohospodárstve, cestovnom ruchu, agroturistike, stavebníctve a v iných hospodárskych odvetviach. Rozvoj ľudských zdrojov.

V danej situácii obec poskytuje minimálne pracovné príležitosti. Väčšina obyvateľov odchádza za prácou hlavne do Prešova, Košíc. Nová orientácia obce na turizmus ešte len hľadá možnosti a prostriedky na uskutočnenie plánovaného zámeru. Umožniť vstup súkromného sektora k podnikaniu. Preferovať podnikanie drobnej výroby, stavebníctve, skladového hospodárstva a to hlavne v prevádzkach, ktoré nekladú veľké priestorové požiadavky, nevyžadujú ochranné pásma a spĺňajú hygienické požiadavky na prašnosť a hlučnosť. Vytvoriť podmienky ďalšieho rozvoja podnikania v obci ponukovou miestnych prevádzok spracovateľského priemyslu týkajúci sa spracovania prírodného bohatstva územia obce.

Vzhľadom na lokalizačné faktory /blízkosť Prešova, Košíc/ prevláda v obci trend sústavného rastu. Plochy výroby a služieb treba reštrukturalizovať podľa aktuálnych výhľadových potrieb s dostatočnými rezervnými plochami pre ďalší rozvoj.

Špecifické ciele

4.1. Stabilizácia a rozvoj existujúcich výrobných kapacít remeslá a poľnohospodárstvo a progresívne prispôsobovanie ich profilu vývojovým trendom

Opatrenia: _____

- zvýšenie využitia a vyťaženia existujúcich perspektívnych, výrobných kapacít,
- zvýšenie finalizácie výroby _____

Predpokladané výnosy: _____

- stabilizácia existujúcej výrobnéj základne,
- udržanie zamestnanosti,
- príležitosť pre uplatnenie domácich odborníkov.

4.2. Optimalizácia obecnej štruktúry a kvality podnikateľských subjektov v oblasti výroby

Opatrenia: _____

- intenzívne využívanie podporných programov pre malé podnikanie,
- podpora a zvyšovanie úrovne podnikov . _____

Predpokladané výnosy: _____

- príchod zahraničných investícií k zvýšeniu efektivity a kvality výstupov podnikov,
- rozvoj efektívnejšieho systému podpory začínajúcim podnikateľom.

4.3. Vybudovanie a rozvoj dopravnej infraštruktúry

Opatrenia: _____

- dobudovanie miestnej komunikácie,
- vybudovanie infraštruktúry
- zabezpečenie adekvátneho technického stavu dopravnej infraštruktúry,
- vybudovanie chodníkov po dokončení infraštruktúry. _____

Predpokladané prínosy: _____

- zníženie nezamestnanosti,
- mobilita turistov a domácich obyvateľov,
- zníženie rizika nehodovosti.

4.4. Dobudovanie a rozvoj inžinierskych sietí

Opatrenia: _____

- výstavba nových inžinierskych sietí

Predpokladané prínosy: _____

- pripravenosť územia obce pre rozvoj podnikateľských aktivít v oblasti cestovného ruchu ale aj v poľnohospodárstve a priemysle.

4.5. Rozvoj telekomunikačných sietí

Opatrenia: _____

- dobudovanie a výstavba nových telekomunikačných sietí,
- modernizácia telekomunikačných sietí.

Predpokladané prínosy: _____

- priblíženie sa moderným zahraničným investorom a obchodným partnerom,
- zvýhodnenie a zatraktívnenie obce a jej podmienok pre podnikanie.

4.6. Efektívne umiestňovanie existujúcich nezamestnaných na trhu práce

Opatrenia: _____

- vytvorenie komplexného systému rekvalifikácie reagujúceho na aktuálne problémy trhu,
- vytvorenie efektívneho systému umiestňovania nezamestnaných na trhu práce v oblasti samozamestnávania,
- osвета v oblasti samozamestnávania.

Predpokladané prínosy: _____

- znižovanie nezamestnanosti,
- znižovanie miery práce na trhu.

4.7. Posilňovanie sociálneho kapitálu

Opatrenie: _____

- podpora sociálnych infraštruktúr smerujúcich k zvyšovaniu kvality života,
- podpora využitia miestneho potenciálu na sociálno-ekonomický rozvoj /cestovný ruch , kultúra , prírodné zdroje a rozvoj MSP/.

Predpokladané prínosy: _____

spôsobilosť obce úspešne implementovať programy rozvoja, možnosti využívania finančných prostriedkov z EÚ, konkurencia schopnosť pri využívaní miestneho potenciálu.

5. POĽNOHOSPODÁRSTVO, LESNÍCTVO A VIDIECKY ROZVOJ

Strategické ciele:

Dosiahnutie konkurencie schopnosti. Skvalitnenie životných podmienok obyvateľov s dôrazom na vytváranie zdravého životného prostredia. Zapojenie poľovníckeho združenia do projektov EÚ - zazverovanie, vytvorenie obory, ochrana lesa a pôdneho fondu, organizovanie poľovačiek a zapojenie sa do procesu zatraktívnenia obce. Podpora a rozvoj Urbárskych spoločnosti Nižný a Vyšný Mirkov.

V spolupráci v mikroregióne oživiť poľnohospodárstvo.

Zónu pre podnikateľské aktivity tvorí areál poľnohospodárskeho dvora. V tejto zóne sa povoľuje poľnohospodárska a nepoľnohospodárska a výrobná, skladovacia a obslužná činnosť.

Sú tu súvislé dubo-hrabové lesné porasty. Vo vyšných a severnejších polohách sa nachádzajú skupiny lesných typov holé bučiny, javora horského a lipy. Krovité porasty sa prevažne nachádzajú na okrajoch lesa.

Územie s vysokou ekologickou stabilitou:

Najpozitívnejším ekologickým komponentom v katastrálnom území sú súvislé plochy lesných porastov, nachádzajúce sa v hornatinovej východnej časti územia. Tvoria hlavnú časť kostry ekologickej stability územia /buk, dub, hrab, javor, breza/. Uvedené lesné porasty majú takmer pôvodné zloženie. Veľmi hodnotné sú najmä hrebeňové časti, ktoré slúžia hlavne pre migráciu vysokej zveri sever juh.

V intraviláne :

- spestriť štruktúru verejnej a izolačnej zelene,
- dosadiť hlavný priestor obce tak, aby vytvoril komplexný systém zelene, a dosadiť areál cintorína vysokou a nízkou zeleňou.

špecifické ciele:

5.1. Zabezpečenie racionálneho obrábania PPF / Poľnohospodársky pôdny fond/ so zohľadnením na vytvorenie trvalo udržovateľnej sústavy hospodárenia

Opatrenia:

- zabezpečenie preverenia bonity pôdy z hľadiska výrobných konkurenčných schopností,
- vysporiadanie vlastníckych vzťahov s pôdou,
- zabezpečenie racionálneho PPF,
- návrh na racionálnu dotačnú politiku.

Predpokladané prínosy:

- racionálne využitie pôdy,
- odstránenie neefektívneho PPF,

5.2. Podpora dynamického rozvoja prvovýroby a spracovateľského priemyslu

Opatrenia:

- podpora modernizácie a technologickej inovácie prvovýroby,
- podpora zavedenia medzinárodných noriem kvality /ISO 9001 - normy EÚ/,
- podpora vzdelávania pracovníkov v agrosektore.

Predpokladané prínosy:

- zvýšenie produktivity práce a kvality potravín,
- dosiahnutie konkurenčných schopností a výrobných intenzít,
- znižovanie výrobných nákladov.

5.3. Ochrana PPF

Opatrenia:

- zvyšovanie ochrany PPF pred povodňami a záplavami,
- znižovanie znečistenia pôdy a vody z poľnohospodárskej výroby,
- znižovanie vodnej a veternej erózie.

Predpokladané prínosy:

- stabilizácia hospodárenia na pôde,
- zvýšenie ochrany majetku,
- zabezpečenie ekologickej čistoty a kvality životného prostredia, využívanie biokalov z ČOV.

5.4. Rozvoj turizmu a agroturizmu vo vidieckom priestore

Opatrenia:

- zvyšovanie vedomia vidieckeho obyvateľstva na využívanie jestvujúcich stavieb , budov na vidieku,
- zabezpečenie marketingu, propagácia vidieka - vidieckeho turizmu a agroturizmu,
- zabezpečenie dotačnej politiky štátu na budovanie agroturistických zariadení.

Predpokladané prínosy:

- efektívne využívanie vidieckej krajiny pre domácich a zahraničných hostí,
- zvyšovanie príjmov obyvateľov,
- stabilizácia osídlenia vidieka.

5.5. Zalesňovanie poľnohospodárskych ťažko prístupných pôd

Opatrenia:

- pozemky s ťažkým terénnym reliéfom /veľká svahovitosť/ začleniť do lesnej pôdy,
- vysporiadať hranice medzi PPF a LPF.

Predpokladané prínosy:

- definitívne vysporiadanie pozemkov medzi PPF a LPF,
- možnosť intenzívneho hospodárenia na lesnej pôde.

5.6. Podpora pri ozdravných opatrení v lesoch

Opatrenia:

- získanie finančných prostriedkov od štátu , z fondov EÚ na vápnenie, postrekov chorých porastov,
- výsadba poškodených lesných pôd - drevinami s požadovaným genofondom.

Predpokladané prínosy:

- bohaté lesné porasty, bohaté na lesné plody a huby, plné zdravej zveriny, vyhľadávané domácimi a zahraničnými turistami.

5.7. Podpora rozvoja poľovníckej turistiky ako súčasť rozvoja vidieka

Opatrenia: _____

- využívať granty pre rozvoj poľovníckeho združenia /vybudovanie obory, zazverovanie, ochrana lesného fondu, spolupráca v CR/,
- vytvorenie informačnej siete, propagačného materiálu pre domácich a zahraničných hostí,
- poskytovanie možnosti poľovačky v poľovnom revíry,
- nárast turistickej, poľovníckej verejnosti na vidieku,
- možnosti prílevu finančných prostriedkov na vidiek /ubytovanie, stravovanie za ostatné doplnkové služby/. _____

5.8. Stabilizácia a zlepšenie obhospodarovania poľovných revírov

Opatrenia: _____

- intenzívna starostlivosť o zdravotný stav zveriny v poľovnom revíri,
- dodržiavanie ročného povoleného odstrelu poľovnej zveriny,
- pravidelné zabezpečovanie objemových a jadrových krmovín na zimnú sezónu pre zverinu v poľovnom revíru. _____

Predpokladané prínosy: _____

- poľovný revír bude vyhľadávaný domácimi i zahraničnými poľovníkmi pre hojnosť poľovnej zveriny v jednotlivých poľovných revíroch. _____

6. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Strategické ciele:

Vybudovanie funkčnej sociálnej a zdravotníckej siete a systému financovania. Príprava ľudských zdrojov v súlade s potrebami regiónu a zlepšenie zdravotného stavu populácie. Sociálnu a zdravotnícku oblasť riešiť spoločne v rámci mikroregiónu Dolná Torysa.

- špecifické ciele

6.1. Zvýšenie kvality sociálnych služieb

Opatrenia: _____

- spracovanie štandardov kvality a finančnej náročnosti služieb.

Predpokladané prínosy:

- spokojnosť prijímateľov služieb.

6.2. Dosiahnutie aktívnej účasti na starostlivosti o zdravie

Opatrenia:

- zlepšiť prístup občana k informáciám o ochrane zdravia.

Predpokladané prínosy:

- prostredie podporujúce rozvíjanie zdravého životného štýlu občana.

7. životné prostredie

Strategické ciele:

Ochrana a skvalitňovanie životného prostredia. Vybudovanie vysokej kvality ŽP, ktorá je prirodzenou a neoddeliteľnou súčasťou rastu kultúry života a ekonomických aktivít obyvateľov. Údržba domových ČOV a vybudovanie protipovodňového kanálu v obci. V obci je predpoklad na rozvoj vidieckej turistiky, cykloturistiky, tenis, volejbal, futbal a pod. V zime bežecké trasy . Pásma hygienickej ochrany:

- okolo cintorína 50 m,
- okolo objektov živočíšnej výroby 200 m,
- ochranné pásma plynovodov a elektrických vedení a komunikácií,
- 6 m ochranné pásmo okolo tokov.

7.1. Ochrana a racionálne využívanie vôd, zabezpečenie dostatku pitnej vody

Opatrenia:

- zlepšenie kvality povrchových tokov a podzemných vôd,
- zabezpečenie protipovodňovej ochrany a vododržnosti územia /riešiť s PBaH/,
- v celej obci úprava nekrytej dažďovej kanalizácie, priepustov a zjednotenie typov príjazdových mostíkov k jednotlivým RD.

Predpokladané výnosy:

- zníženie miery zdravotného rizika obyvateľov,
- dosiahnutie dobrej kvality povrchových a podzemných vôd,
- predchádzanie povodňam.

7.2. Minimalizácia vzniku odpadov, ekologické nakladanie s odpadmi

Opatrenia:

- znižovanie produkcie odpadov,
- zvýšenie podielu separácie odpadov a zhodnocovania separovaných odpadov,
- organizované a ekologické odstraňovanie odpadov,
- propagácia metód moderného odpadového hospodárstva.

Predpokladané prínosy:

- znižovanie produkcie odpadov,
- maximálne zhodnocovanie odpadov,
- znižovanie rizík nebezpečných odpadov.

7.3. Ochrana racionálne využívanie pôd

Opatrenia:

- zabezpečenie protieróznej ochrany pôd,
- prevencia kontaminácie a eliminácia kontaminovaných pôd,
- zvyšovanie prirodzenej úrodnosti pôd.

Predpokladané prínosy:

- znižovanie rizika pôd eróziou,
- predchádzanie kontaminácie,
- zvyšovanie úrodnosti.

7.4. Ochrana ovzdušia

Opatrenia:

- znižovanie objemu znečisťujúcich látok produkovaných do ovzdušia.
- zapojenie podnikateľského, neziskového sektoru a občanov do riešenia obce
- zlepšenie vybavenosti obce

8. Vzdelávanie a školstvo

Strategické ciele:

Dosiahnuť kompatibilitu vzdelania a kvalifikácie s požadovanou úrovňou EÚ. Cieľavedomé a kontinuálne prepojenie medzi dopytom na trhu práce v danej lokalite. Využitie zariadenia obecného úradu na rozvoj ľudských zdrojov a v spolupráci s NÚP viesť rekvalifikačné školenia pre lepšie uplatnenie nezamestnaných na trhu práce. V obci sa nachádza ZŠ 1 - 4 ročník v dvoch budovách o kapacite 110 detí. Vyššie triedy sú v ZŠ Šarišské Bohdanovce. Existujúci školský areál nemá územné predpoklady pre ďalší kapacitný rozvoj.

8.1. Rozvoj vzdelávania

Opatrenia:

- zapojenie relevantných partnerov do procesu vzdelávania /NÚP, zamestnávateľa.../,
- podpora rozvoja vzdelávania cez rekvalifikačné kurzy.

Predpokladané prínosy:

- vytvorenie možnosti na zvyšovanie a rozširovanie kvalifikácie obyvateľov,
- mnohostranné vzdelanie obyvateľov v záujme zvýšenia kvality ich života.

8.2. Zvýšenie vzdelanostnej úrovne občanov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Opatrenia:

- vytváranie možnosti pre intenzifikáciu prípravy detí zo sociálne znevýhodneného prostredia predškolského veku na vstup do školských zariadení,
- vytvorenie legislatívnych podmienok pre celodenný pobyt žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia v kultúrne pozitívnom prostredí,
- presadenie rešpektu voči zákonom upravujúcim povinnosti rodičov v oblasti vzdelávania detí.

Predpokladané prínosy:

zníženie sociálnej zaťaženia regiónu,

zníženie podielu nevzdelaných a nekvalifikovaných obyvateľov.

9. výstavba a finančné zabezpečenie

Strategické ciele:

Hlavný dôraz by mal byť kladený na zaujímavé architektonické riešenie a celkový prínos novej výstavby pre nový charakter obce . Pri rešpektovaní katastrálneho územia a rešpektovaní vlastníckych vzťahov vzniká určitá škála pozemkov rôznej veľkosti a orientácie k svetovým stranám. RD môžu stať individuálne. Na pozemkoch RD povoľovať podnikateľskú činnosť bez negatívnych vplyvov na životné prostredie.

Informatívna vymedzenie etapizácie výstavby

Prvá etapa výstavby:

- doplnenie vnútornej štruktúry urbanizácie obce : IBV
- občianska vybavenosť v centre obce ,
- dobudovanie domových ČOV,
- vybudovanie športového areálu.

Druhá etapa výstavby:

- vybudovanie zóny oddychu pri kostole,
- rekonštrukcia školy,
- rekonštrukcia ciest a dobudovanie chodníkov.

Funkčné usporiadanie územia:

1. Územie obce rozvíjať v náväznosti na existujúcu funkčnú štruktúru a komunikačnú sieť.
2. Rozvoj obce usmerniť predovšetkým na súčasne zastavané územia.
3. Pri novej výstavbe sa prednostne zamerať na rekonštrukciu resp. prestavbu existujúceho stavebného fondu a zastavanie voľných prelúk.
4. Zintenzívniť využitie územia areálu na menšiu podnikateľskú činnosť.

Výstavbu RD realizovať v súlade so všeobecnými technickými podmienkami vyplývajúcimi s platnej legislatívy.

Finančné zabezpečenie

V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z. z., sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych Projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných Projektov. V prípade financovania Projektov majúcich význam v kontexte priorít celého kraja zohráva významnú úlohu Prešovský samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

Pri zostavovaní finančného plánu a zaisťovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.

Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z. z. O Obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. O majetku obcí v znení neskorších predpisov.

Na plnenie svojich úloh má obec okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: Príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2014- 2020.

Krajská úroveň - Prešovský samosprávny kraj (PSK) má na výkon kompetencií v oblasti regionálneho rozvoja zriadený odbor regionálneho rozvoja, v rámci ktorého pôsobia referáty analýz, prognóz a programov regionálneho rozvoja, referát manažmentu a cestovného ruchu, referát územného plánovania.

Za účelom podpory rozvoja regiónov a ich ekonomického oživenia sú na Slovensku vytvorené **odborné inštitúcie**, ktoré sa zaoberajú regionálnym rozvojom ako takým, podporou podnikania a samozrejme aj rozvojom cestovného ruchu.

Inštitúcia zodpovedná za realizáciu regionálnej politiky a politiky cestovného ruchu:

Slovenská agentúra pre cestovný ruch je štátna príspevková organizácia špecializovaná na marketing a štátnu propagáciu cestovného ruchu Slovenskej republiky. Bola zriadená Ministerstvom hospodárstva v roku 1995. Vykonáva marketing cestovného ruchu na celoštátnej úrovni, poskytuje informácie o možnostiach cestovného ruchu na Slovensku, propaguje Slovensko ako cieľovú krajinu cestovného ruchu, prispieva k tvorbe pozitívneho obrazu Slovenska v zahraničí a podporuje predaj produktov cestovného ruchu Slovenskej republiky. SACR je oprávnená vykonávať oficiálne zastúpenia v zahraničí a vytvárať detašované pracoviská v tuzemsku a v zahraničí.

Dňa 1. júla 2010 nadobúda účinnosť zákon č. 37/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov. Nadobudnutím účinnosti tohto zákona dochádza k prechodu kompetencií v oblasti cestovného ruchu z Ministerstva hospodárstva SR na nový ústredný orgán štátnej správy pre oblasť cestovného ruchu, a to Ministerstvo kultúry a cestovného ruchu SR. Súčasne dochádza aj k prechodu Slovenskej agentúry pre cestovný ruch, príspevkovej organizácie, do zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva kultúry a cestovného ruchu SR.

Dňa 1. novembra 2010 nadobúda účinnosť zákon č. 403/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov. Nadobudnutím účinnosti tohto zákona dochádza k prechodu kompetencií v oblasti cestovného ruchu z **Ministerstva kultúry a cestovného ruchu SR** na nový ústredný orgán štátnej správy pre oblasť cestovného ruchu, a to **Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR**. Súčasne dochádza aj k prechodu **Slovenskej agentúry pre cestovný ruch**

(SACR), príspevkovej organizácie, do zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR.

Vláda Slovenskej republiky na svojom rokovaní dňa 2. marca 2011 prerokovala a schválila „Návrh na zrušenie niektorých poradných orgánov vlády SR, ktorý predložila predsedníčka vlády SR. Uznesením č. 135/2011 sa činnosť poradného orgánu „Rada vlády pre jednotnú prezentáciu v zahraničí“ nahradí činnosťou štátnych agentúr v kompetencii Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR.

Národná sieť rozvoja vidieka SR

Regionálne pracovisko Prešov

Organizácia: Ekoslov Consulting, s.r.o.

Koordinátor: Ing. Marta Martausová

Kontaktná adresa: Urbánkova 13, 080 01 Prešov

Telefón: 051/ 4523925, 0905 505 498

E-mail: kancelaria@e-consulting.sk

www: www.e-consulting.sk

Hlavné úlohy

Na základe Nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005 z 20. septembra 2005 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), čl. 68 má každý členský štát povinnosť zriadiť národnú sieť rozvoja vidieka (ďalej ako NSRV), ktorá bude zoskupovať organizácie a orgány správy zapojené do rozvoja vidieka. Program rozvoja vidieka SR 2007-2013 definuje v kapitole 16.2. štruktúru NSRV a Jednotky NSRV ako výkonného prvku siete, pričom funkciu Jednotky NSRV vykonáva Agentúra pre rozvoj vidieka. Jednotka siete – centrála je začlenená v štruktúre Agentúry pre rozvoj vidieka v Nitre, ako samostatné Oddelenie Národnej siete rozvoja vidieka.

Väčšina tímu NSRV je decentralizovaná a jednotlivé regionálne pracoviská pôsobia v regiónoch Slovenska, kde sú lokalizované v rámci existujúcich organizácií zameraných na rozvoj vidieka, pričom je reflektovaná požiadavka na využívanie existujúcich štruktúr a kapacít. Regionálne pracoviská boli vybrané na základe výberového konania vyhláseného Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

Činnosti

Činnosti NSRV sú zadefinované v kapitole 16.2. Programu rozvoja vidieka SR 2007-2013 a vychádzajú z nasledovných kategórií:

- zhromažďovať, analyzovať a šíriť dáta o opatreniach Spoločenstva v oblasti rozvoja vidieka SR;
- sledovať a monitorovať údaje v oblasti rozvoja vidieka;
- poskytovať informácie v oblasti rozvoja vidieka pre verejnosť a potreby Európskej siete pre rozvoj vidieka prostredníctvom informačných bulletinov, príručiek, internetových stránok a pod.;

- zabezpečovať školenia, semináre a výmenu skúseností s implementáciou programu rozvoja vidieka;
- pripravovať vzdelávacie programy pre miestne akčné skupiny v procese formovania;
- podporovať národnú a nadnárodnú spoluprácu formou konferencií, diskusií za okrúhlym stolom, študijných a výmenných návštev a pod.;
- slúžiť ako kontaktný bod v rámci aktivít prístupu Leader pre všetkých vidieckych partnerov;
- zabezpečovať pravidelné stretnutia tímu NSRV;
- poskytovať spätnú väzbu riadiacej autorite a iným štátnym inštitúciám a zodpovedným orgánom vo vzťahu k rozvoju vidieka (MPRV SR, MH SR, atď.).

Štruktúra siete

Národná sieť rozvoja vidieka (NSRV) má centrálnu kanceláriu – Jednotku NSRV v rámci Agentúry pre rozvoj vidieka v Nitre. Regionálne pracoviská NSRV pôsobia v 7 regiónoch Slovenska – v nitrianskom, trenčianskom, banskobystrickom, žilinskom, prešovskom, košickom a spoločné pracovisko pre trnavský a bratislavský región.

Aktuálne výzvy k grantom a dotáciám:

<http://www.vssr.sk/vyhľadavanie/aktualne-vyzvy>

Hodnotenie

V súlade so systémom riadenia, definovaným v PHSR, hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie PHSR a jeho súlad s cieľmi stanovenými v PHSR a analyzuje účinnosť realizačných procesov a vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a skupiny aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti.

Počas programového obdobia /roky2015-2014/ sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení programového obdobia.

PHSR nie je dogma a nie je to nemenný materiál, je to vytýčenie dlhodobých cieľov a potrieb obce z pohľadu väčšinových záujmov a poradia financovania. Obecné zastupiteľstvo môže tento materiál dopĺňať a aktualizovať.

Záver

V súčasnosti v Slovenskej republike prebieha zložitý proces transformácie ekonomiky a spoločnosti a vytvorenie potrebného inštitucionálneho rámca na prevzatie a implementáciu pravidiel EÚ. Pre tieto zámery bolo potrebné zmapovať problémy a východiská predvstupového obdobia a vytýčiť socio-ekonomické a environmentálne rozvojové ciele a priority SR. Nástrojom pre naplnenie týchto náročných úloh je Národný plán rozvoje SR. Z tohto plánu vychádzajú Krajské plány a Plány rozvoja obce ako základný rámec pre budúce projekty v oblasti znižovania disparít prezentované v EÚ.

Hlavným cieľom tohto dokumentu je zlepšovať kvalitu života občanov a sociálnu súdržnosť obce, najmä vytvoriť podmienky pre ekonomický rozvoj a tvorbu pracovných príležitostí, presadzovať koncept trvalo udržateľného rozvoja tak, aby sa obec v rámci Prešovského kraja a SR pri začleňovaní do štruktúr EÚ stala plnohodnotnou.

